

Dosarul nr. 3ra-378/22
2-20120226-01-3ra-11042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. T. Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Tudor Trifan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ

împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost admisă acțiunea parțial

constată:

La 28 septembrie 2020, Tudor Trifan, reprezentat de avocatul Vladimir Kovali a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ.

În susținerea acțiunii a indicat că a activat în organele afacerilor interne până la data de 1 iunie 2009, obținând ulterior statutul de pensionar Ministerului Afacerilor Interne pentru vechimea în muncă de 20 ani calendaristici efectivi în serviciu.

A menționat că în temeiul ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018, i s-au efectuat recalculări în vechimea de muncă, fiind incluse avantajele pentru perioada activității în Batalionul Serviciului Pază și Escortă și Izolatorul de Detenție Provizorie, astfel vechimea în muncă la momentul ieșirii sale la pensie constituia o perioadă de 26 ani.

A notat că la momentul stabilirii pensiei, pentru vechimea în muncă de 20 de ani, i-a fost calculat cuantumul pensiei în mărime de 50 % din solda lunară, însă urma a fi calculată în mărime de 68 % din solda lunară, dat fiind faptul că

aplicarea înlesnirilor menționate, denotă că la momentul stabilirii pensiei vechimea în muncă constituia 26 de ani.

A precizat că s-a adresat la CTAS Călărași, cu actele menționate, în vederea recalculării cuantumului pensiei și prin decizia privind respingerea cererii și de reexaminare a pensiei nr. 10/2020/17253 din 4 august 2020, a primit refuz în calcularea cuantumului pensiei.

Astfel, a depus în modul stabilit la CNAS o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei CTAS Călărași și satisfacerea cerințelor invocate, iar drept urmare, la 7 septembrie 2020, CNAS a respins cererea prealabilă.

A calificat decizia CTAS Călărași și refuzul CNAS drept neîntemeiate și nefondate, pasibile de a fi declarate ilegale și anulate ținând cont de prevederile art. 48, 49, 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 48, 49, 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, art. 162-168, 209, 211, 212, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat admiterea acțiunii, declararea ca fiind ilegală a deciziei CTAS Călărași nr. 10/2020/17253 privind respingerea cererii în reexaminarea pensiei din 4 august 2020, declararea ca fiind ilegală a răspunsului CNAS nr. T-1775/20 din 7 septembrie 2020 și obligarea CNAS să efectueze recalcularea pensiei sale, cu achitarea acesteia, începând cu 1 iunie 2009, în cuantum de 68 % din solda lunară, luându-se în considerare certificatul eliberat de către DP Chișinău nr. 34/20-5685 502 din 16 iulie 2020, cu majorările și indexările ce au avut loc.

Prin hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Călărași al Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr. 10/2020/17253 din 4 august 2020 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de soluționare a cererii prealabile nr. T-1775/20 din 7 septembrie 2020.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, oficiul teritorial competent să emită o nouă decizie, în temeiul cererii depuse de Tudor Trifan la data de 21 iulie 2020, prin care să-i reexamineze lui Tudor Trifan pensia pentru vechime în serviciu, luând în considerare certificatul eliberat de Direcția de Poliție a mun. Chișinău nr. 34/20-5685502 din 16 iulie 2020.

A fost respinsă acțiunea în partea pretenției cu privire la reexaminarea pensiei, începând cu data de 1 iunie 2009.

La 2 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 26 mai 2021, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere ca neîntemeiată a acțiunii.

Prin decizia din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că Tudor Trifan întrunește condițiile legale ca să beneficieze de recalculare a pensiei urmare a calculării vechimii în muncă cu avantaje pentru perioada de referință, conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare.

Au mai remarcat instanțele inferioare că aceeași concluzie derivă și din Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014, care stabilește expres că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Mai mult, a fost constatat că potrivit ordinului nr. 96 din 20 martie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a ordonat: acordarea înlesnirilor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (funcționarilor publici cu statut special și militarilor din cadrul MAI), pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Astfel, aplicabilitatea Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și a ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018 este deja determinată de angajator, care urma să fie reținută de către autoritatea pârâtă și, respectiv, să fie efectuate acțiunile corespunzătoare de recalculare a vechimii în muncă și, în speță, a mărimii pensiei în privința lui Tudor Trifan.

Pe de altă parte, instanțele de judecată au respins ca neîntemeiată cerința lui Tudor Trifan cu privire la reexaminarea pensiei, începând cu data de 1 iunie 2009, or, la momentul emiterii ordinului MAI de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă, reclamantul era în drept să conteste actul administrativ respectiv, însă ultimul nu a făcut uz de drepturile sale și nu și-a manifestat dezacordul cu decizia în cauză.

La 16 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar 4 martie 2022, prin intermediul

poștei electronice, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a invocat netemeinicia deciziei instanței de apel, deoarece aceasta nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează categoria respectivă de litigii, precum și nu au fost probate circumstanțele considerate drept stabilite de către prima instanță.

A specificat că perioada de activitate a lui Tudor Trifan în cadrul grupei de escortă și pată a Secției Organizare Analiză și Evidență a CPS Centru al IP Chișinău și în cadrul izolatorului de detenție provizorie al IP Chișinău nu oferă dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje.

Or, a precizat că potrivit art. 16 alin. (2) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 prevede că sunt colaboratori ai sistemului penitenciar persoanele care dețin funcții în efectivul de trupă și în corpul de comandă ale sistemului penitenciar, abilitate să pună în executare pedepsele penale privative de libertate, detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional, precum și măsurile de siguranță cu caracter medical aplicate deținuților care suferă de alcoolism și narcomanie.

Astfel, a opinat că alegațiile intimatului nu sunt aplicabile prezentei cauze, deoarece acesta nu a activat în vreo funcție din cadrul sistemului penitenciar, fiind cert că grupa de escortă și pază a Secției Organizare Analiză și Evidență a CPS Centru al IP Chișinău și izolatorul de detenție provizorie al IP Chișinău nu fac parte din instituțiile penitenciare care se regăsesc la art. 6 alin. (2) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996.

A mai punctat că ordinul nr. 96/2018, emis de MAI, în conformitate cu prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

Și asta deoarece hotărârea Guvernului menționată nu conține prevederile prevăzute în ordinul MAI nr. 96/2018, adică perioada de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortă și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

Respectiv, pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din legea citată, prevăd expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, și anume în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

La 13 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Tudor Trifan copia cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat, corespondență ce a fost restituită în adresa expeditorului cu mențiunea „adresă incompletă” (f. d. 122-123).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 30 noiembrie 2021 (f. d. 89).

Este cert și faptul că la 16 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 110).

Decizia motivată din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 9 martie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 111).

Se mai constată că la 4 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 114-117).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 30 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care

pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu